

N:o 16.

Ank. till Riksd. Kansli den 4 Febr. 1874, kl. 3 e. m.

*Kongl. Maj:ts nådiga Proposition till Riksdagen, angående
reglering af biskopslönen i Lunds stift; Gifven Stockholms
Slott den 5 December 1873.*

Sedan Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 18 Mars 1857 hos Kongl. Maj:t anhållit, att undersökning måtte anställas angående de med biskopsembetena i riket förenade löneinkomster, samt en reglering vidtagas åsyftande bland annat att bereda en jemnare fördelning af dessa inkomster, har Kongl. Maj:t genom proposition den 16 December 1859 underställt Rikets Ständers pröfning vissa grunder för en sådan reglering och dervid dels föreslagit det lönebelopp, som vid regleringen borde hvarje biskop tilldelas, och som för biskopen i Lunds stift ansågs böra bestämmas till 15,000 R:dr, dels ock i öfrigt hemställt, bland annat, att om efter skedd utredning biskopslön befundes öfverstiga det bestämda beloppet med så stort värde, som svarade mot afkastningen af ett eller flera med tjensten förenade prebendepastorat, samma pastorat borde derifrån skiljas, dock så att vid hvarje biskopsstol ett prebendepastorat blefve såsom sådant bibehållet; att, om biskopslön skulle öfverskjuta det för densamma bestämda värde med större belopp än som motsvarade inkomsten af derifrån skilda prebendepastorat, Kongl. Maj:t skulle ega att bestämma, hvilka inkomster ytterligare borde från lönen skiljas; samt att de inkomster, hvilka icke vid biskopsstolen bibehöllos, skulle ingå till Statskontoret, för att under titel "biskopslöneregleringsfonden" redovisas och till jemnande af annan biskopslön användas.

Till svar härå meddelade Rikets Ständer i skrifvelse den 29 Oktober 1860, att de till alla delar gillat och antagit hvad Kongl. Maj:t i ofvannämnda hänseende
Bih. till Riksd. Prot. 1874. 1 Saml. 1 Afd. 8 Häft. 1

den föreslagit, men att Rikets Ständer emellertid trott sig böra hos Kongl. Maj:t anmäla, hurusom i afseende på den ifrågavarande regleringen af biskoparnes aflöning Presteståndet för sin del ansett, att utom hvad den nådiga propositionen innehöller borde meddelas bland annat den bestämmelse, att afkastning af boställen, hemman, lägenheter eller jordar som för all framtid blifvit biskop i visst stift uttryckligen tillförsäkrad, ej finge till annan biskops aflöning användas.

Efter det vederbörande myndigheter inkommit med förslag rörande de åtgärder, hvilka för verkställande af den af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer sålunda beslutade reglering erfordrades, samt Kongl. Maj:t derefter genom nådigt bref den 2 Februari 1864 uppdragit åt de nämnder, hvilka enligt Kongl. förordningen den 11 Juli 1862 fått sig anförtrodd den allmänna regleringen af presterskapets löner, att jemväl verkställa utredning af alla med biskopsembetena förenade inkomster samt att, derest dessa inkomster befunnos öfverstiga de af Kongl. Maj:t bestämda belopp, föreslå fränskiljandet under ofvannämnda villkor af ett eller flera prebendepastorat, så har löneregringsnämnden inom Malmöhus län, till fullgörande af nämnda uppdrag, dels upplyst, att bland löneinkomsterna vid biskopsstolen i Lund förekom årligt arrende af det biskopen anslagna boställe Helgona gård och gods, uppgående till 18,449 Riksdaler 17 öre, dels föreslagit, att Lomma församling skulle såsom prebendepastorat vid biskopsstolen bibehållas, men deremot Fjelic och Flädie pastorat derifrån skiljas.

I afgifvet utlåtande öfver detta förslag, har Domkapitlet i Lund, såsom skäl för sitt instämmande i nämndens förslag att från biskopsembetet skilja det större och indrätigare prebendepastoratet Fjelic och Flädie, anfört, att afkastningen af Helgona gård och gods, som genom Kongl. resolution den 18 April 1689 blifvit biskopen i Lund för all framtid tillförsäkrad och följaktligen icke torde, mot Presteståndets ofvan åberopade bestridande, kunna, i strid med 4 § i presterskapets privilegier, biskopsstolen helt och hållet eller till någon del afhändas, vore så stor, att, när dertill lades åtskilliga inkomster i öfrigt, som Domkapitlet ansåg icke kunna användas till aflöning af biskop inom annat stift, äfvensom inkomsten af Lomma pastorat, biskopslönen ändock komme att öfverstiga det fastställda beloppet, 15,000 Riksdaler. Deremot har Kammar-kollegium, hvars yttrande i ärendet jemväl blifvit infordradt och den 17 April 1869 till Kongl. Maj:t inkommit, efter erinran derom, att Presteståndets omförmälda åsigt icke utan rubbning af de grunder för ifrågavarande löneregring, som blifvit af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer fastställda, låte tillämpa sig för biskopen i Lunds stift, med förordande af Fjelic och Flädie pastorats skiljande från biskopsstolen, tillika föreslagit, att vid tjensten måtte, förutom nettobehållningen af Lomma pastorat, samt kyrkotionde, studieskatt och cathedraticum till uppgifna belopp, bibehållas endast så mycket af arrendet för Helgona gård och gods, att det bestämda lönebeloppet, 15,000 Riksdaler, derigenom blefve fylldt, hvaremot återstoden af arrendet borde jemte vissa andra biskopen tillagda löneförmåner ingå till biskopslöneregringsfonden.

Den af Domkapitlet åberopade resolution den 18 April 1689, af hvars ordalag frågan om dispositionen af boställets afkastning väsendtligen beror, är af följande lydelse: "Alldenstund utaf de ansenlige intrader och förmoner, hvarmed de förra biskopar i Lund varit benådade, en stor del hafva bestått i personella beneficier, som för medlens store knapphet skull intet kunna allt immerfort ifrån publico mistas och umbäras, ty hafve Vi till biskoparnes efterrättelse dersammastädes, hvad som dem årligen till underhåll bör bestås och egentligen under biskopsstolen härefter skall höra, deröfver velat förordna som följer, nemligen det skall biskopen först få nyttja och innehafva Helgona kyrkia med de tretton dertill liggande hemman under ugedagsfrihet, oaktadt Indelningskommissionen i Skåne anno 1688 hafver det reducerat; sedan och för det andra prebendepastoratet Lomma" etc.

Med afseende på hvad sålunda förekommit, har Kongl. Maj:t genom nådigt bref den 29 April 1869, enär Helgona gård och gods måste anses vara biskopen i Lunds stift anslagna under sådana vilkor att, derest ofvanberörda af Presteståndet antagna och af Rikets Ständer i underdånighet anmälda bestämmelse skulle tillämpas, biskopens löneinkomster komme att vida öfverstiga det belopp, hvartill Rikets Ständer eljest och jemväl Presteståndet i enlighet med Kongl. Maj:ts förslag ansett samma löneinkomster böra fastställas, och förty vid dessa sinsemellan stridiga bestämmelser det måste anses vara tvekan underkastadt, huruvida en del af omförmälda egendomars afkastning må kunna till biskopslöneregleringsfonden indragas och således användas för uppbringande af andra biskopars löner till de för dem stadgade belopp, eller för prebendepastorats afskiljande från biskopsembeten, funnit grunderna för nu ifrågavarande reglering för närvarande icke kunna i vidsträcktare måtto tillämpas, än att — jemte förklarande att till biskopslöneregleringsfonden skulle indragas den biskopen i Lunds stift anslagna kronotionde jemte forlön derå, ersättning för mistad kronotionde från Bjäre härad och ränta motsvarande den forna altarhafran och halmstädjan, äfvensom att Fjelie och Flädie församlingars egenskap af biskopsprebende skulle upphöra — biskopen komme att såväl vid Lomma församlings pastorat såsom prebende, hvaraf nettobehållningen ansetts uppgå till 2,698 riksdaler 39 öre, samt inkomsten af kyrkotionden från Luggude fögderi 21 kubikfot råg, studieskatten 321 Riksdaler 75 öre och cathedricum 176 Riksdaler 25 öre, som ock vid afkomsten af Helgona gård och gods bibehållas tills vidare och intill dess annorlunda kunde varda förordnad.

Då Kongl. Maj:t och Rikets Ständer följaktligen beslutit, att lönen för biskopen i Lund framdeles skall utgå med 15,000 Riksdaler, men Kongl. Maj:t tillika, i betraktande af Presteståndets omförmälda framställning, ansett detta beslut för närvarande icke kunna mot 4 § af presterskapets privilegier bringas till verkställighet, har Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med 114 § Regeringsformen, genom skrifvelse den 26 Augusti 1873 begärt Kyrkomötets samtycke dertill, att Presteståndets i Rikets Ständers skrifvelse den 29 Oktober 1860 anmälda beslut förklaras icke

innefatta hinder för Kongl. Maj:t att använda afkastningen af Helgona gård och gods i öfverensstämmelse med de af Kongl. Maj:t föreslagna och af Rikets Ständer genom samma skrifvelse godkända grunder för reglering af biskoparnes löner.

I skrifvelse den 27 derpåföljande September, som härvid bifogas, har Kyrkomötet tillkännagifvit sig hafva i så måtto bifallit Kongl. Maj:ts framställning, att Kyrkomötet lemnat sitt samtycke dertill, att Presteståndets omförmälda beslut förklaras icke innefatta hinder för en sådan reglering af biskopslönen i Lunds stift, att vid densamma bibehålles endast så stor del af Helgona gård och gods, som erfordras för att afkomsten deraf, jemte de tillgångar Kongl. Maj:t för öfrigt enligt de för reglering af biskoparnes löner godkända grunder bestämmer, må uppgå till det för biskopslönen i Lunds stift fastställda belopp 15,000 Riksdaler.

Då Kyrkomötets beslut, ehuru i någon mån afvikande från Kongl. Maj:ts framställning, likväl möjliggör en slutlig reglering af ifrågavarande biskopslön i öfverensstämmelse med de af Kongl. Maj:t och Rikets Ständer antagna grunder, vill Kongl. Maj:t härmed, jemlikt 114 § Regeringsformen, begära Riksdagens samtycke dertill, att Presteståndets i Rikets Ständers skrifvelse den 29 Oktober 1860 anmälda beslut förklaras icke innefatta hinder för en sådan reglering af biskopslönen i Lunds stift, att vid densamma bibehålles endast så stor del af Helgona gård och gods, som erfordras för att afkomsten deraf, jemte de tillgångar Kongl. Maj:t för öfrigt enligt de för reglering af biskoparnes löner godkända grunder bestämmer, må uppgå till det för biskopslönen i Lunds stift fastställda belopp 15,000 Riksdaler.

De ärendet rörande handlingar skola Riksdagens vederbörande Utskott tillhandahållas och Kongl. Maj:t förblifver Riksdagen med all Kongl. nåd och ynnest städse välbevågen.

O S C A R.

G. Wennerberg.

Afskrift.

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

I nådig skrifvelse till Kyrkomötet den 26 Augusti innevarande år har Eders Kongl. Maj:t, enär, enligt hvad Rikets Ständer i underdånig skrifvelse den 29 Oktober 1860 anmält, Presteståndet, i afseende å den i Eders Kongl. Maj:ts nådiga proposition den 16 December 1859 till sina grunder angifna reglering af biskoparnes aflöning, ansett, att utom hvad den nådiga propositionen innehölle, borde meddelas bland annat den bestämmelse, att afkastning af boställen, hemman, lägenheter eller jordar, som för all framtid blifvit biskop i visst stift uttryckligen tillförsäkrad, ej finge till annan biskops aflöning användas, samt Eders Kongl. Maj:t, i betraktande af Presteståndets omförmälda framställning, funnit det af Eders Kongl. Maj:t och Rikets Ständer fattade beslut derom, att lönen för biskopen i Lund framdeles skulle utgå med 15,000 Riksdaler årligen, för närvarande icke kunna mot 4 § af prester-skapets privilegier bringas till verkställighet, i nåder begärt Kyrkomötets samtycke dertill, att Presteståndets i Rikets Ständers ofvanberörda skrifvelse anmälda beslut förklarades icke utgöra hinder för Eders Kongl. Maj:t att använda afkastningen af Helgona gård och gods i öfverensstämmelse med de af Eders Kongl. Maj:t föreslagna och af Rikets Ständer genom merberörda skrifvelse godkända grunder för reglering af biskoparnes löner.

Kyrkomötet har egnat detta ärende en omsorgsfull pröfning; och, om Kyrkomötet äfven å ena sidan erkänner vigten deraf, att, på samma gång biskopslönen i Lunds stift nedsattes till det genom Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Ständers beslut fastställda belopp, tillgång må kunna vinnas till nödig lönefyllnad åt biskoparne i vissa andra stift, anser sig dock Kyrkomötet å andra sidan icke böra fatta ett beslut, hvarigenom verkan af det utaf Presteståndet vid beslutet angående regleringen af biskoparnes löner fästade vilkor tillintetgöres i vidsträcktare mån än som för vinnande af ofvan angifna ändamål är behöfligt.

På grund häraf har Kyrkomötet endast i så måtto kunnat bifalla Eders Kongl. Maj:ts nådiga framställning, att Kyrkomötet lemnar sitt samtycke dertill, att Presteståndets i Rikets Ständers skrifvelse den 29 Oktober 1860 anmälda beslut förklaras icke innefatta hinder för en sådan reglering af biskopslönen i Lunds stift, att vid densamma bibehålles endast så stor del af Helgona gård och gods, som erfor-

dras för att afkomsten deraf jemte de tillgångar Eders Kongl. Maj:t för öfrigt, enligt de för reglering af biskoparnes löner godkända grunder, täckes bestämma, må uppgå till det för biskopslönen i Lunds stift fastställda belopp, 15,000 Riksdaler.

Kyrkomötet framhårdar med djupaste vördnad, trohet och nit

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåte

A. N. Sundberg.

A. H. Hallin.

Stockholm den 27 September 1873.

Kyrkomötets underdåniga skrifvelse angående reglering af biskopslönen i Lunds stift.

Lika lydande med originalet, betygar

Ex officio

F. A. Westerling,

Registrator i Kgl. Eckl. Dep:s Exp.

Utdrag af Protokollet öfver Ecklesiastik-ärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i Stats-Rådet å Stockholms Slott den 5 December 1873.

Närvarande:

Hans Excellens Herr Justitie-statsministern *Adlercreutz*,
Hans Excellens Herr Statsministern för utrikes ärendena *Björnstjerna*,
Statsråden: *Bredberg*,
Berg,
Friherre *Leijonhufvud*,
Wærn,
Wennerberg,
Bergström och
Friherre *Alströmer*.

Slutligen uppläste föredragande Departements-chefen, Statsrådet *Wennerberg*, till justering särskilda, i öfverensstämmelse med Kongl. Maj:ts, uppå Stats-Rådets enhälliga tillstyrkande, förut fattade beslut, uppsatta förslag till nådiga Propositioner till Riksdagen, nemligen:

1:o angående reglering af biskopslönen i Lunds stift och

2:o

Och behagade Hans Maj:t Konungen, uppå Stats-Rådets underdåniga tillstyrkande, godkänna berörda förslag, sådana de finnas detta protokoll bilagda, och förordna att i enlighet dermed nådiga Propositioner skulle till Riksdagen aflätas.

Ex protocollo
Johan Schröderheim.
